Ч. 160 (14.057). Львів, четвер 20. червня 1935. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060. 148.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

До Картуської Берези.

З Кремянця вивезли 11. ц. м. до Картуської Берези лікаря д-ра Василя Кархута, молодого українського письменника. Перед роком він осів у Кремянці і займався лікарською практикою.

Панахида за Поляглих Української Армії в Празі.

Прага, червень 1935.

В неділю, дня 16. ц. м., отже в той самий день, коли цілий Рідний Край молився на могилах наших дорогих борців за волю і українська кольонія в Празі поклонилася їх памяти на панахиді в місцевій гр. кат. церкві. Панахида відбулася заходами укр. т-ва „Єдність", т-ва Укр. Інжинірів у ЧСР, Українського Старшинського Клюбу, т-ва укр. „Сокіл" і Союзу Українських Пластунів-емігрантів. Співав мужеський хор. Присутніх багато, але всежтаки не стільки, скільки повинно на такій панахиді бути. Прикро вразило, що на панахиді не було одного поважного відлому української еміграції. І ще на один неприємний для нас факт мусимо з приводу цеї панахиди звернути публичну увагу. Служив її місцевий парох русофіл о. Гопко, який заповідаючи панахиду сказав, що її „замовили собі" українські організації, але за кого служиться ця панахида не згадав ні словечком. І в самій панахиді ми не чули за кого вона служиться. Може це сталося з того великого поспіху, з яким правив о. парох панахиду, щоб якнайкоротше задержувати нею своїх „русских вірников"? А поспіх о. пароха був такий великий, що він навіть не дочекав до кінця відспівання „вічної памяти", а пішов переодягатися на вечірню, яка мала зараз після панахиди відбутися. Він вже й оголошуючи панахиду оправдувався перед своїми „русскими вірниками", що панахида буде коротенька, яких 10 мінут. Це вже не перший такий виступ о. пароха супроти своїх парохіян-українців, а це примушує нас поставити собі такий запит: невжеж українська кольонія в Празі яка творить подавляючу більшість тутешніх гр. католиків, не може постаратися про те, щоби дістати такого священика, який не тільки не боявся оголосити, що править панахиду за поляглих Української Армії, але щоби сам, зі своєї власної ініціятиви править її, а не щоб українські організації мусіли її у нього щорічно „замовляти". Ми чуємо, що о. парох часто зарікає, що українці не ходять до церкви. Вони й не будуть туди ходити, коли парох буде так відноситися.

„Укр. вірник".

Згода Б. Британії на морські зброєння Німеччини.

ЛЬОНДОН, 19. 6. ПАТ. Райтер повідомляє, що вчора дійшло до порозуміння на засіданні британсько-німецької делеґації у справі морських зброєнь Німеччини. В найближчих днях радитимуть над технічними справами. Основою нарад була теза, що морські сили Німеччини не перевищать 35 прц. містоти цілої британської фльоти, при чому В. Британія заступить кораблі старого типу новими. Найцікавішою подробицею оголошеного порозуміння є зрівнання підводних човнів В. Британії і Німеччини. Тепер В. Британія має 54 підводних човнів і теоретично таку саму скількість признано Німеччині. Німеччина згодилась, що з цього признаного контингенту збудують 45 прц. себто 24 до 25 підводних човнів. Зате Німеччина зріклась вибудувати дві авіоматки по 22 тисячі тон містоти кожна. Ці авіоматки творилиб безпосередню небезпеку для В. Британії. Мировий жест Німеччини довів до уступок В. Британії в справі будови підводних човнів. Сподіються, що морське порозуміння В. Британії з Німеччиною викличе спротив Франції та інших континентальних держав.

Італія в ноті до британського уряду застерігає собі право висловити свою опінію в цій справі.

В. Британія заспокоює Францію.

МІН. ІДЕН. ІДЕ ДО ПАРИЖА.

ЛЬОНДОН, 19. 6. ПАТ. Райтер повідомляє, що дня 21. червня ц. р. мін. Іден відбуде нараду з французьким урядом у Парижі. Головною метою візити мін. Ідена в Парижі виснити значіння британсько-німецького порозуміння. В Льондоні сподіються, що французькі знавці приїдуть до Льондону і розглянуть технічні справи цього морського порозуміння. Одночасно британські політичні кола переконують Берлін, щоб не перецінював надто цього порозуміння, бо британська політика далі спирається на приязни з Францією та Італією.

ГОЛОСИ АНҐЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

ЛЬОНДОН, 19. 6. ПАТ. Анґлійська преса висловлює вдоволення з закінчених морських розмов з Німеччиною. Одночасно сподіється, що мін. Іден переконає французький уряд, щоб відкликав свої завваги.

Крім того мін. Іден переконуватиме Францію, щоб зрезиґнувала з дальшої розбудови підводних човнів, бо це довелоб до дальшої розбудови підводних човнів у Німеччині, як це застережено в британсько-німецькім порозумінні.

По розмовах мін. Ідена з прем. Лявалем і мін. Пієтрі приїдуть до Льондону мабуть французькі знавці, опісля італійські і большевицькі, щоб устійнити програму морських зброєнь. З цього пляну виходить, що В. Британія скличе на осінь морську конференцію при участи сімох держав.

Черговий успіх політики канц. Гітлера.

БЕРЛІН, 19. 6. ПАТ. Підписання морського договору між В. Британією і Німеччиною називає національ-соціялістична пресова кореспонденція черговим успіхом політики канц. Гітлера. Першим успіхом було порозуміння Німеччини з Польщею. Пресова кореспонденція підкреслює, що канцлер Німеччини признав виразно перевагу В. Британії на морі.

Чехословаччина бажає близьких взаємин з Україною.

МОСКВА, 19. 6. ПАТ. В останнім дні підчас свого побуту в СССР мін. Бенеш відвідав колхоз „Комуніст" коло Києва. Мін. Бенеш заявив представникові „Ізвестій", що бажає близьких взаємин з Україною тому, що Чехословаччина сусідує територіяльно і споріднена мовою. Одночасно підкреслив, що національний український рух дуже подібний до чеського.

Дальша мобілізація в Італії.

РИМ, 19. 6. ПАТ. Урядовий дезник оголосив декрет про мобілізацію вояків і підстаршин лєтунів і радіотелеграфістів з 1900 річника.

ВОЛИНСЬКІ ЕНДЕКИ.

Волинь, 17. VI. 1935.

При слові „ендек" кожний легко уявляє собі людей цієї категорії. Але волинські ендеки це особлива відміна. Де в них кінчаються національні ідеї і починається власна кишеня; коли в них у голові бувають проблиски світла й коли там панує мрячний хаос; на якій точці в них межує честь з гнучкістю гідности, — хіба ніхто цього не дослідить. Коли ми займаємося цією невдячною справою, то лише тому, що всі ці риси волинської відміни ендеків особливо різко виступають у відношенні до українського народу.

В перших вісьмох роках по закінченні війни всі справи — адміністраційні, господарські, культурно-освітні, релігійні й т. д. — були в їхніх руках. У своїй „цивілізаційній" праці на нашому українському сході розпоряджали вони великим і сильним апаратом. До нього доходили — двори й плебанії. Не зважаючи на всю владу й засоби, підійти до українських мас і взяти їх під свій вплив їм не вдалося. Їхня політична організація та їхні культурно-освітні й інші установи не притягнули до себе буквально ні одного українця. Винятком є хіба ріжні притулки для немовлят і малих несвідомих дітей.

Пояснити це явище дуже легко: українські маси не лише зрозуміли, але й інстинктовно відчули денаціоналізаційну мету ендеків. Почуття самозбереження робило решту — відштовхувало від них. Ця невдача змінила становище ендеків супроти українців на ще гірше.

Мали вони передтим старий традиційно шляхетський погляд на українські маси, як на своїх хлопів, а подекуди й як на „бидло", та стару зрозумілість: за кілька років усіх засимілюється. Головне — не дати українцям здобути сяку-таку освіту.

— Хлоп добрий, поки темний. Волинський хлоп навіть дуже добрий. Ми з ним живемо в згоді.

До такого погляду прилучувалось те, що ендеки-поміщики воліють мати за сусідів українських селян, ніж своїх кольоністів та осадників, — не з любови до перших, а з неохоти до останніх. І з цим вони не скриваються. Зрештою добросусідські відносини з нашими селянами передовсім є для них матеріяльно корисні. Наші люди більше шанують чужу (панську) власність і є ввічливіші. Ендецькі земляки далеко не такі.

Але стихія національного відродження українських мас та зрозуміння ендецької асиміляційної політики (м. ін. поміщики перестали балакати з селянами по українськи) відносини значно змінили.

І ось волинські ендеки почали раптом лякати себе і всіх своїх земляків українською небезпекою, про яку раніш не було мови. Небезпечними стали українські книжки і часописи. Розлягся крик про „корчення польскости", про потребу спинити всякий рух, про ревіндикацію церков, збереження від парцеляції і ліцитацій польських маєтків і т. д.

Очевидно, що власні інтереси й апетити ідентифікують ендецькі поміщики з добром держави і навіть сучасну національну політику на Волині проголошують, як шкідливу й небезпечну для Польщі, домагаючись припинення тої „українофільської політики".

Змінивши тактику супроти українців, змінили й супроти влади.

В 1930 році волинські ендеки пережили переломовий момент. Діставши сильний удар підчас виборів і переконавшись, що дальше їм істнувати під маркою опозиції неможливо, дуже швидко переформувалися і влились до „бльоку співпраці з урядом“, зліквідувавши свої явні політичні станиці, між іншим свій орган „Земя Волиньска“.

Цього переформування доконано під гаслом необхідности одного польського фронту на Волині. Це високопатріотичне гасло вчорашніх опозиціонерів залеґалізувало їх, відкрило їм двері до всіх організацій і установ та уможливило збереження свого впливу на життя, навіть на проурядову пресу, в яку вони ввійшли, особливо — на практичну сторону „українофільської політики“.

Ендеки добре розуміють, як багато залежить від того, хто виконує дані „згори“ накази. Тому теж особливу увагу звернули на виконавчі урядові функції. Завдяки своїй зручності стали швидко останнім рішаючим чинником щодо українських справ. Кожне розпорядження, що випливає з теорії співжиття та співпраці, вони вміють при виконанні „унешкідливити“, знівечити, спрямувати проти українців.

Це бачимо в усіх ділянках нашого життя на місцях, у кожній дрібниці. „Низовий“ ендек навіть „певному“ таборові скрізь підставляє ногу, унеможливлюючи розвиток ВУО, існування „хат“, організацію спортовиків, хліборобських клітин, оснування бібліотек, українізацію церкви й так до безконечности. Там вони дають некорисні інформації, там наляка ють „певного“ діяча, а там знайдуть іншу загрозу стану. А щож казати про інших українців.

Всі це бачать, усі це відчувають, але мовчать, бо боротьба з тим явищем небезпечна. На жаль ті, що стоять на верхах, здається досі не доглянули цієї роботи замаскованих ендеків, що всюди балакають і роблять, як чистокровні проурядовці.

На один момент вилізло шило з мішка. Але не завважено того кінчика, що є спрямований в український бік.

Замасковані чинні ендеки живуть надіями на швидкі зміни, що знову винесуть їх наверх. Смерть маршала Пілсудського чомусь вони оцінили, як початок таких змін. І — заруха лись.

Навіть орган епископської курії „Жиције Католіцке“ був сконфіскований за занадто сміливий тон. Відразу пустили по наших селах поголоску, що „йде Галлер“. А злі язики навіть кажуть, що останні ревізії в українців, арешти й навіть вислання декого — це робота впливових і всесильних у виконному й інформуючому апараті ендеків. Чи це так на ділі, сказати не можемо. Імовірне воно тому, що „скріплену активність“ таборуї якому смерть маршала додала відваги, найлекше проявляти — на противукраїнському відтинку.

Senex.

Нова виборча ординація.

Промова посла Сергія Хруцького дня 13. червня 1935 р. на конституційній комісії в справі виборчої ординації.

Проект виборчої ординації до Сойму як говориться в його обосновашні, прямує до того, щоби Посольську Палату оперти на засаді репрезентації загалу громадян без посередництва політичних партій та щоби Сойм звязати ближче з громадянством через заступлення системи голосування на лісти, системою голосування на особи. Не підлягає сумнівові, що обидві засади є зі собою льоґічно звязані і система голосування на особи є подиктована намаганням усунути посередництво політичних партій при виборах. Не викликує також ніяких сумнівів ціль, що присвічує новим проектам виборчої ординації. Ті проекти мають бути реалізацією засади омніпотенції уряду, що лежить в основі нової конституції. В суспільності як у польській, так і непольській згідно з цією концепцією непожадане істнування політичних партій. Роля політичних партій має перейти лише на урядовий апарат, отже й цей урядовий апарат має стати неначе одинокою політичною партією у Польщі.

Сойм у тій концепції має бути неначе опініодатним, дорадним органом, який уявляв би собою найріжніші погляди й змагання, що панують у суспільности, та був речником найріжніших потреб населення. Це не значить, щоби сойм мав бути виразником укладу політичних і суспільних сил у державі. Сойм має бути радше конґльомератом осіб політично незорганізованих, світоглядово зріжничкованих, або з невідомим нікому політичним „вірую“, або політично індиферентних. Словом, розпорошкований сойм, як представник політично розпорошеної суспільности — така здається ціль присвічує новій виборчій ординації до сойму. Бо ціла влада в державі має перейти до рук уряду, він має зосередити в своїх руках кермування, працю й енерґію цілої польської суспільности. Здається, що така є концепція, що лежить в основах так нової конституції, як і нових проектів виборчої ординації до сойму й сенату. Є річчю дискусії, чи для Польщі є корисна така концепція державного устрою. На всякий випадок одно є певне понад усякий сумнів, що колиби навіть зникли з овиду польські політичні партії, то всеж далі істнуватиме чинник, що кермуватиме життям польського народу. Отже боротьба з польським партійництвом, колиб навіть вона вповні повелася, утворилаб лише нову устроєву форму держави і польського народу. Інакше мається ця справа боротьби з партійництвом у відношенні до непольських народностей передовсім до територіяльних народів, як український.

У відношенні до українського народу змагання усунути політичні партії при виборах значить ні менше ні більше, лише неґацію істнування у польській державі українського народу, як окремого національного організму з питомими йому змаганнями та політичними правами. Під тим оглядом поза всякими сумнівами є те, що проекти виборчої ординації до сойму й сенату в дуже яскравий спосіб намагаються підкреслити засаду, що польська держава є державою національно одноцілою. Саме змагання до політичного розпорошення української суспільности може довести в льоґічній консеквенції до далеко йдучого утруднення діяльности українських політичних партій. Одначе боротьба з українським партійництвом не може осягнути повної мети, бо не можна цілковито вбити політичного життя у народі, що є свідомий своїх політично-національних прав. У найкращому випадку можна лише занархізувати політичне життя українського народу та загнати його в підземелля. Не кажемо, що вже тепер грозять нам такі перспективи. При добрій волі, навіть при теперішній конституції з її змаганнями до омніпотенції держави, був би можливий до деякої міри свобідний розвиток українського народу на всіх ділянках життя. Бо в рямцях нової конституції могла би найти місце автономія для українських земель. Ясна річ, що в рямцях тоїж конституції зовсім добре міг би поміститися і проект виборчої ординації до сойму й сенату, зголошений польськими соціялістами. Адже ніхто не буде твердити, щоби цей проект ППС стояв у суперечності з новою конституцією. Однак панове з ББВР як у конституції, так і в нових проектах виборчої ординації станули на становищі, що не признають істнування у польській державі окремого національно-політичного організму, яким є український нарід, і тому т. зв. боротьбу з партійництвом розтягнули і на український нарід. Вважаємо це політичною помилкою та обмеженням наших природніх прав. Можемо на тому місці стрінутися з закидом, що жадаємо для себе привілеїв. Отже бажаємо вияснити, що нам не йде про ніякий привілей, але про трактування українського народу фактично, а не лише формально, рівно з польським народом.

Я сказав передтим, що колиби зникли польські політичні партії, то останеться всесильний польський уряд, як речник змагань польського народу й організатор його праці та істнування. А що сталось би, колиб з поверхні землі згинули українські політичні партії, оскільки це було би дійсно можливе? Адже це було би анархізацією українського народу. Отже про ніякий привілей не може бути мови, коли ми, українці, жадаємо, щоби признано нас в цілій повноті як окремий політично-національний організм. Нам повинні прислуговувати в Польщі спеціяльні права. Це не є лише наш особистий погляд, подиктований якоюсь манією великости, але на такому становищі стоять і держави Антанти, чому дали свій вислів у дискусії на форумі Союзу Народів з рації виєску польської держави, яким вона виповіла трактат про охорону т. зв. національних меншин. Адже тоді міністри закордонних справ Англії, Франції та Італії, полемізуючи з представником Польщі підчеркували, що не можна перейти до денного порядку над фактом, що в склад Польщі входять народи, які на своїй території творять більшість населення і яким внаслідок того повинні бути загарантовані права до всестороннього розвитку їх національного життя.

Як я сказав, предложені нам виборчі проекти не числяться з тим фактом і українське політичне життя трактують в той сам спосіб, що й польські партії. Отже виборча ординація до сойму усуне посередництво політичних партій при виборах. Це формальне усунення українських політичних партій від виборів не було би страшне, колиб український нарід міг мати можливість свобідного вибирання своїх представників. Одначе проекти виборчої ординації до сойму й сенату не дають нам такої можливости. Що до сенату, то це є таке ясне, що доказування тієї тези зовсім непотрібне. Українець може стати сенатором лише з волі й голосами польських виборців. Своїми голосами не можемо ані поставити свого кандидата до сенату, ані тимбільше вибрати свого сенатора. Але й до сойму посли української національности можуть бути вибрані лише з волі поляків. Позірно може видаватись, що українці мають повну свободу вибирання своїх послів. Не маємо певности, чи в окружних колеґіях матимемо 1/4 своїх делеґатів, потрібних для зголошення свого кандидата на посла

(Продовження буде.)

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта“ у Львові, Ринок 10/1.

Настрій робітництва в Совітах супроти уряду.

НЮ ЙОРК, (Вл. кор.) В 9-тій статті Андрія Сміта, американського комуніста словацького роду, що перебув три роки в СССР і вернувся до Злучених Держав, а тепер описує свої пережи вання в Герстових газетах, читаємо точніші інформації про настрої робітництва до уряду. Він подає розмови зі совітськими робітниками. Один з них каже: „Дивіться на моє вбрання. Я не маю взуття. В моїй хаті нема хліба. В часі революції я боровся по стороні большевиків. От до чого я доборовся! — А оті пявки, він показав в сторону мешкання урядовців, проживають знаменито. Ми, робітники, загибаємо від голоду. Ах, коби так вибухла війна! Ми знали б, проти кого воювати!“

— Чи ви не боїтось так говорити? — запитав Сміт.

— Ні! — крикнув він. — Хай вони зараз мене вхоплять, я не дбаю. Я не можу довше видержати. Таких як я повно по вязницях. Вони вже позбулися багато таких робітників, як я. Хай нас усіх заберуть!“

В місяць пізніше цього робітника вхопили і він щез без сліду.

Дальше оповідає Сміт: Патріотизм в Росії завмирає. Виголоджування та терор вбили любов до батьківщини. Коли йшла загроза від Японії, скликали комісарі віче робітників з нашого заводу. Багато виголошено промов з нападами на Японію. Все те роблено для розголосу. Після віча один із некомуністичних промовців сказав тайком до Сміта: „Як Японія виповість війну проти Росії, робітники будуть задоволені“.

Останього грудня, коли розійшлася вістка в „Електрозаводі“ в Москві, про вбивство всемогутнього Кірова в Ленінграді, робітники раділи. Вони бажали такої самої долі Сталінові. А коли робітники приймали резолюції, приготовані комісарями, з висловом обурення проти вбивства Кірова, „улюбленого провідника робітників“, велика більшість трудового народу бажала смерти тим провідникам“.

Дальше описує Сміт люксусове життя большевицьких урядовців і порівнює його з люксусом американських міліонерів. Його жінка служила колись в домі одного міліонера в Пітсбурґу і тому вони обоє взяли міліонерську життєву стопу. Сміта запросив раз його приятель з ГПУ в гостину до совітського урядовця. Його там приняли як американського „спеца“. Гостина й мешкання совітського урядовця без порівнання більш виставні, ніж в американського міліонера. Урядовець мав молоду бездітну жінку, а вони обоє мали дві служниці. Мешкання пристроєне всякими орієнтальними і російськими дорогими річами. Кожду страву подавали на іншім срібнім сервісі.

Нова залізнича катастрофа.

65 ОСІБ РАНЕНИХ.

ВІДЕНЬ, 19. 6. ПАТ. На стації у Брік ан дер Мур у Стирії особовий поїзд наїхав на поспішний поїзд, який стояв на стації. До катастрофи дійшло внаслідок помилки зворотничого. 65 осіб ранено.

Боротьба проти колхозного ладу.

Основною прикметою як старої Росії так і сучасного СССР є те, що їх зовнішня політика не була льогічним висновком розвитку внутрішніх відносин країни, а навідворот її міжнародне становище все примушувало уряд до того чи іншого курсу внутрішньої політики. Всі головні реформи в старій Росії були наслідками поразок у кримській, далекосхідній та світовій війні.

Сучасний московський уряд скористав остільки з науки свого царського попередника, що намагається відвернути „реформами" майбутні поразки. З оглядуж на те, що ворожість населення, особливо чужонаціонального, відбирає йому фактично всяку можність змінити поважно сучасні відносини, обмежується Кремль спробами обдурити населення та заспокоїти його. Але плян цей наскрізь безнадійний, бо московське населення не має довіря до уряду, а поневолені нації безмежно ворожі проти Москви.

Походження сучасних совітських „реформ" зраджує цілком та обставина, що в найбільших розмірах і фактично переведено їх передовсім у далекосхіднім краю. Там звільнено населення від примусового постачання збіжа та інших засобів поживи. Єдиною оправжньою реформою могло би бути лише поширення звільнення селянства від примусової господарки на цілому просторі СССР. Що така реформа неможлива, цілком очевидно, бо навіть розвиток колишньої „нової економічної політики" вже загрожував розкладом СССР на його складові національні частини та упадком московського уряду. А всякі інші „реформи" лише заохочують населення до дальшої боротьби проти цього уряду.

Метою заведення взірцевого артільного статуту, що дозволяє селянській родині мати кавалок землі та худобу з дробом, було заохотити селян до праці в колхозах та до виконання їх „обовязків супроти держави". По оголошенні дотичного указу на цьому місці було зазначено, що частинне скасування колхозного ладу заохотить населення лише до пожвавленої боротьби за цілковите його скасування. Як бачимо з повідомлень самої совітської преси, так воно дійсно і сталося.

Боротьбу проти колхозного ладу загострює у значній мірі те, що московський уряд в останньому часі поважно втратив владу над місцевими сатрапами більшого та меншого калібру. Що робиться в СССР на терені колхозного урядування, можна собі легко уявити на підставі того, що робиться на терені совітських фінансів, де „ряд совітських господарських працьовників, замість того, щоби скріплювати фінансову основу країни, занялись випущенням ріжних незаконних позичок та грошевих сурогатів. Ця діяльність ішла всупереч інтересам держави. Вона була злочинна". („Ізв. 29. 5. 1935.). Притягнення винних до карної відповідальности згідно з постановою партійної контролі розуміється нічого не змінило.

Так-же мало змінює дійсні відносини на селі і похід московського уряду з самим Сталіном на чолі проти „перекручувань" постанов про заведення оладщинного володіння селян кавалком ґрунту та кількома штуками худоби. Місцеві сатрапи та галапаси всякого ґатунку з партійними білетами з таким-же запалом боронять недоторканість колхозного ладу, з яким вони його впроваджували. І совітська преса повна скарг на те, що місцеві органи сколективізованого сільського господарства не доводять до відома населення постанов про приватне володіння землею, стримують виділення ґрунтів, обмежують дозволену скількість худоби, „брутально порушують совітську демократію" і т. д.

Московський уряд, а спеціяльно сам Сталін, виступає розуміється дуже радо в ролі „царя батюшки", що боронить свій нарід проти надужить „злих урядовців". Але на Україні переводити цю комедію тим тяжче, що на злагіднення колхозного ладу населення відповіло рішучим наступом на самі основи колективізації, намагаючись зруйнувати самі колхози. А в таких випадках солідарність між Москвою та місцевими урядами є цілковита.

Факти гострої боротьби проти колхозного ладу на Україні московська преса подає розуміється в її звичайнім „пролетарськім", україножерчім освітленні, але всеж вони є добрим свідоцтвом про те, що робиться тепер на Україні.

„Перед нами матеріяли Найвищої Прокуратури України про злочини виробничого характеру, доконані в лютім—квітні, себто в часі підготування до весняного засіву: В колхозі ім. Яковлева, Остропільського району, Винницької области, перед самим весняним засівом за час кількох днів здохло 11 коней. Дослід хемічно-бактеріольогічної лябораторії ствердив затроєння арщеніком та мідяним купоросом. Виновтець — активний учасник петлюрівських банд, В. Корчемний, який свідомо мстився на колхозі. Отрую переховував магазинер, також колишній петлюрівець Онуфрійчук.

Ось приклад більше „досконалої" роботи. У колхозі ім. Комінтерну Голо-Пристанського району (Одеська область) загинула масово худоба внаслідком годовання кепським „сілосом" (бурʼяном), який нарочито хибно склали, щоби скомпромітувати цю справу в очах колхозників та винищити худобу перед засівом. У колхозі „Червоний Перекоп", Ровилянський район (Одеська область) у сівлках пересунули реґулятори, щоби зменшити кількість висіву, а „заощаджене" збіжа, понад 110 сотнарів продали.

Колишні петлюрівці Ревко та Дикий пролізли в бриґадири колхозу „Новая Жизнь" Могилівського району (Винницька область), навязали зносини із самогонщиками та почали постачати їм збіжа. Ґрупа куркулів (Гадушко, Шолотюк та ін.) намагались орґанізувати в колхозі ім. Калініна, Тульчинського району, масовий невихід колхозників на поле. Директор 1-майської МТС, М. Український, розвалив цю машинотракторну стацію. Такіж блискучі результати осягнув і директор Михайловської стації, А. Криворучко, який розгаяв вірних робітників та заступав їх петлюрівцями.

Це лише частина фактів, вибраних з матеріялів прокуратури. В усіх цих справах яскравою рисою переходить звіряча ненависть решток кулацтва та петлюрівства до колхозного ладу..." („Ізв." 28. 5.).

Те, що московський часопис називає кулацтвом та петлюрівщиною, є розуміється, переважна більшість українського селянства, що слушно ненавидить колхози як органи московського визиску на Україні. Ця ненависть виявляє виразно, як даремні є заходи московського уряду обдурити українське селянство та прихилити його до себе на випадок можливої війни.

Перебудова суспільного ладу в державі загроженій війною є завжди дуже небезпечним експериментом. До зовнішньої небезпеки московський уряд приєднує і внутрішню, боронячи безнадійний колхозний лад, а разом з тим обіцяючи його преформувати. Колхозний лад, який за останніх віках був проголошений основою совітського ладу, очевидно валиться, а разом з ним може завалитися і московська тюрма народів. До цього прямує і сучасна боротьба українського населення проти колхозного ладу.

М. Данько.

Український пласт на чужині.

Українське пластунство на чужині має багато завдань. Крім праці в самих відділах, участи в ріжних власних пластових виступах, крім культурно-просвітньої діяльности серед земляків, велику вагу має репрезентація українського імени на чужині й навязування зносин з чужим пластунством того краю, де нашим пластунам і пластункам доводиться жити.

З початком червня ц. р. дівочий скавтінґ Чехословаччини святкував 20-ліття свого існування. З цієї нагоди 2. VI. відбулася в Празі святочна академія з участю чільних осіб проводу чехословацького Пласту та місцевого й позамісцевого пластунства. Гурток Старших Пластунок „Україна" в Празі вислав на цю академію своїх трьох представниць. А в дні 9—10. червня він зорґанізував участь у зїзді чехословацьких скавток, що відбувався з нагоди 20-ліття дівочого скавтінґу Чехословаччини у пластовій резервації під Ніжбором.

Усіх учасниць зїзду було понад 150, з них 8 українок. Кульмінаційною його точкою була святочна ватра, що її підпалила в перший день зїзду увечорі начальниця дівочого скавтінґу ЧСР проф. Мілчіцова, колишня орґанізаторка пластового руху. (Українські пластуни памятають її ще з її виступу на святі 20-ліття Українського Пласту, що було в Празі в 1932 році, коли проф. Мілчіцова привітала українське пластунство з цим ювилеєм в імені Союзу чеських скавтів у палкій промові). Провідниця Гуртка Ст. Пластунок „Україна" привітала на ватрі чеських сестер із 20-літнім ювилеєм їхньої праці та побажала багато успіху на дальшому пластовому шляху. Відтак українки заспівали український пластовий гимн, що всі присутні вислухали стоячи й віддаючи гимнові пошану пластовим поздоровленням. Програма ватри складалася з виступів ріжних пл. відділів. Українки затанцювали танець „Катерину" (3 пари) й „Коломийку" (сольо). Наші народні пісні мусіли вони співати не лише підчас ватри, а й впродовж цілого їхнього побуту при ріжних нагодах. Увагу притягали також народні одяги, в яких українки виступали на вечорі. Українська пісня й танець здобули собі в чужинок правдиве признання й подив.

В перший день зїзду відбулася нарада пластових провідниць і старших пластунок, що на неї запрошено також українських пластунок.

На зїзді, де вибралися пластунки з ріжних частин Чехословаччини, була добра нагода навязати взаємини з чеськими сестрами, а також поновити знайомства з попередніх зустрічей (ще з часу всеславянського пл. зїзду 1931 р. і ін.). На зїзді в Ніжборі українки придбали знайомих з ріжних околиць Чех і навіть зі Словаччини. Чеські пластунки виявили супроти українок багато прихильности й доброго відношення. 1. і 2. дівочі відділи з Пльзня запросили гурток ст. пластунок „Україна" у свій табор, що вони улаштовують цього літа, як цілком самостійну українську частину того табору. І вже тепер умовлялися, щоб їх навчити українських танців і пісень, які їм дуже сподобалися.

Зїзд відбувався у гарній лісистій околиці на місці, де Союз чеських скавтів улаштовує щороку для своїх членів провідницькі курси (т. зв. Лісова Школа). Наші пластунки оглядали з цікавістю таборові побудування: чудова капличка з мініятюрною дзвіницею, гарна брама, будиночки з прикрасами на пластові мотиви та ряд шатер на підсадах творили образ взірцевого пластового табору.

Два дні побуту на лоні природи серед веселого пластового товариства дали учасницям зїзду відчути усю принаду пластового таборування.

Завдання нового чехословацького парляменту.

ПРАГА, 19. 6. ПАТ. Вчора відбулось конституюче засідання нового парляменту. Нові посли і сенатори склали присягу і після того вибрали президію обох палат. Предсідником палати послів вибрали посла з аґрарної партії Брадача, дотеперішнього міністра національної оборони, предсідником сенату відомого соціял-демократа Соєкупа.

Прем. Малипетр виголосив в обох палатах широке експозе, в якім обговорив вислід виборів. Підкреслив, що тяжка господарська скрута і закордонні впливи довели до непорозуміння в прикордонних областях Чехословаччини. Цим звищам слід присвятити багато уваги і довести до тривкого наладнання взаємин. Опісля премієр зясував програму дальшої внутрішньої консолідації держави. У закордонній політиці уряд Чехословаччини буде придержуватись дотеперішніх напрямних. Вкінці премієр вказав на необхідність збільшення внутрішньої консумції і вивозу промислових виробів за кордон.

З польської преси.

Як працює комуністична пропаганда у Франції?

У варшавській „Ґазеті Польскій" з 17. ц. м. находимо широку кореспонденцію з Парижа тамошнього заступника того часопису Генрика Кораб-Кухарського п. н. „Два конґреси". Річ іде про дуже цікаві збори, що кидають надзвичайно характеристичне світло на большевицьку пропаґанду у Франції та ту пригідну почву, яку та пропаґанда находить у французів: їх снобістичний анальфабетизм у справах Сходу Европи. Кореспонденція написана живо й цікаво, так, що передаємо її у витягах.

Автор припадково наткнувся на юрбу, що товпилась перед одною з великих саль Парижа. Запитаний поліціянт байдуже відповів, що це „якийсь конґрес", — а з вигляду надзвичайно ріжнородної публики годі було збагнути, який характер того конґресу.

„Ведений цікавістю, я ввійшов до середини. Було вже гнітно: щонайменше яких 3.000 осіб. Над естрадою пишались дві бандеролі з написами: „Товариство приятелів СССР" і „Триденевий конґрес приязни супроти Совітської Росії". Я розглянувся: повно знайомих лиць: б. Пер Кот, б. міністер летунства, п. Іво Дельбо, голова радикальної ґрупи в парляменті, повістярі Мальро і Андре Жід, маляр Франціс Журден, трохи фахових французьких большевиків, а також гарна маркіза, якої багатий сальон дає постійну гостину всіляким політичним іноваціям.

„Коли я ввійшов (оповідає п. Кухарський), рясні оплески були нагородою для якогось п. Фрідмана, який оповідав справжні чуда про висліди совітської науки. Ніде, на його думку, не стоїть вона так високо, як у Совітах, ніде пролетаріят не має такої змоги перейти всі щаблі освіти, що повинно викликати почування сорому у заскорузлій Франції. Його ентузіязм перейшов на слухачів, які видно зовсім забули в тому моменті, що пп. Ляваль і Лебрен є синами бідних селян, що не перешкодило одному скінчити право і стати прем'єром, другому перейти політехніку і стати президентом республики. Ще більше здивувала мене снобістична іґноранція того парадоксально змішаного зборища людей, коли промовець викликав бурливу овацію такою заявою:

„Комуністичний уряд впорався зі страшною язвою, яку йому у спадщині залишив царат, з язвою покинених дітей, „безпрізорних", яких сотки тисяч блукали за царських часів по селах і містах".

Потім поплила з трибуни похвальна проповідь, в якій все, що совітське, було представлене як найкраще, найдоскональше, найблагородніше. П. Міґліолі, італійський еміґрант, оповідав нам про „рекордовий добробут" російського мужика; проф. Коніоль про небувалі поступи червоної армії; Пер Кот, що перевів цілих 48 годин у Москві, про заворотні поступи летунства; проф. Перрен про визначні висліди у науковій ділянці; Мальро про пишний розквіт літератури; Жан Пенлеве про ніде недосяжне кінематоґрафічне мистецтво; Ґвель про найкращий театр і т. д.

Публика била браво без кінця. Але я мав враження, що п. Соколін, делікатний радник пропаґанди совітської амбасади у Парижі, підсміхався під вусом. Особисто він певне не відважився би так переборщити у своїх відчитах чи брошурах. Гадаю, що він мав охоту сказати тим розпереваним буржуям: дуже дякую, але цього справді забагато. ...Я мав враження, що це якесь добровільне дурмарення себе чи заморочування себе словами з виразною нехіттю до всякої контролі, до конфронтації з дійсністю. Хтож належить до „Товариства приятелів СССР"? Я поглянув на листу і поза сальоново-артистичними снобами дорахувався аж 54-ох радикально-соціялістичних послів (найсильніша у Франції політ. партія, без якої не вспілі існувати ні один уряд, — тепер у кабінеті Ляваля має більшість портфелів, — лідер: міністер Еріо, ославлений комівояжер по Совітах. — Прим. Ред.) Це ті самі, або сини тих, 35 літ тому цмокали з захоплення перед величчю царської Росії. Та сама омана ґеоґрафічної безкрайности і та сама іґноранція..."

Автор наводить свою розмову з одним із учасників того „конґресу"; його розмовець на всі річеві пояснення відповідав неохоче одно: „Ми краще знаємо Росію, бо ми безсторонні"... Однак цікаво, що за другий день в усіх паризьких газетах, в одній тільки комуністичній „Іманіте" був звіт з того шумного „конґресу"; зрештою ні згадки. Автор пояснює це свідомою тактикою большевицької пропаґанди, що не хоче допускати до прилюдної дискусії, яка остаточно мусілаб розкрити торочені про Совіти брехні. З другого боку така „конспіративна" пропаґанда більш подобається французьким снобам типу письменника Жіда, для якого совітоманія втратилаб всяку приналу, колиб стала власністю мас, а не „вибранців". Зате всі промови на тому „конґресі" були стеноґрафовані: який чудовий матеріял для виборчої кампанії комуністичних кандидатів!

Автор зазначає, що сьогодні не лише комуністи, але взагалі всі люди II. Інтернаціоналу у Франції глядять на всі внутрішні справи, національні французькі, крізь призму Совітської Росії. На доказ наводить слова Блюма (лідера франц. соціялістів. — Прим. Ред.) на соц. конґресі звперед кількох днів: „Треба зрозуміти, що колиб Франція потерпіла поразку, тимсамим наразилаб на поразку батьківщину пролетаріяту, себто Совітську Росію. Тому ми не повинні противитися власній національній обороні". Іншими словами: оборона Франції потрібна французьким соціялістам виключно через те, щоб не потерпіла Совітська Росія, — зрештою треба би пропаґувати національну зраду й дезерцію!

Економічний огляд.

Українська хроніка.

НАШІ ФІРМИ НА ТОРГАХ У КАТОВИЦЯХ.

Про наш національний експорт доводиться говорити не тільки тоді, коли наші вироби йдуть поза державні межі. Наша заграниця є теж у державних межах Польщі, на великих просторах етнографічно-польських. „Торговля між земляками — сказав колись австрійський меркантиліст Шредер — є тільки забавкою". Практично розуміють це деякі наші підприємства і шукають чужого відборця не тільки на місці, але й на заході та на півночі Польщі. До них належить у першу чергу метка фірма „Українське Народне Мистецтво". Її постійна виставв сальон у Варшаві, а також її участь у цьогорічних торгах у Познані та в Катовицях свідчить про це найкраще.

„Щодз. Ґазета Гандльова" в числі з 13. ц. м. присвятила дещо уваги теж участи українців у катовицьких торгах. Захоплюється вона нашим народнім мистецтвом, репрезентованим згаданою вище фірмою, а також глинянськими килимами ф-ми Хамула. До моральних успіхів наших виставців треба зарахувати теж успіхи матеріяльні, які — як довідуємось — є доволі поважні.

Польська хроніка.

РЕФОРМА ЗБІЖЕВОЇ ПОЛІТИКИ.

Останні ухвали економічного комітету міністрів зміняють радикально інтервенційну акцію уряду, яка досі дотичила збіжа. Найзамітніша зміна, яку введе новий плян, що його в подробицях тепер опрацьовують, буде та, що не тільки збіже буде предметом дальшої інтервенції. Спеціяльна увага буде звернена на вивіз годівляних артикулів, а саме на **масло, яйця, дріб, безроги, худобу, коні,** тощо, а також на вивіз стручкових рослин і продуктів хліборобського промислу. Суми призначені на інтервенційну акцію рішено значно збільшити. Реформа збіжевої політики має на цілі — як зазначив міністер хліборобства у пресовому інтервю злекшити хліборобам ріжнородність у продукції і зриває з односторонністю інтервенційної акції.

НЕБЕЗПЕЧНІ ПРОЯВИ В ТОРГОВЕЛЬНОМУ БІЛЯНСІ.

Торговельний білянс Польщі, цей важний фундамент незахитаности польської валюти, виявив в останніх двох місяцях небезпечні моменти. **В квітні і в травні він пасивний.** До того пасивність зростає: у квітні не сягала ще чверть міліона, а у травні не далека вже від двох міліонів (1.818 тис.). Це — очевидно — можуть бути прояви тимчасові і найближчі місяці можуть відробити страти тих обох місяців. Але може бути теж інакше і це малоб рішальний вплив на дальший стан господарських відносин у Польщі.

Б. МІНІСТЕР ҐЛІВІЦ ЗА ГОСПОДАРСЬКОЮ ДИКТАТУРОЮ В ПОЛЬЩІ.

Ліґа Праці влаштувала цикль викладів про „плянову господарку". Останній з референтів, б. мін. Ґлівіц, автор цінних екон. праць, підкреслив, що Польщі рішуче потрібна плянова господарка, але без етатизму. Госп. плян повинен йти до того, щоб осягнути рівновагу поміж селом і містом, упромисловити край і вивінувати землю. У своїх плянах Польща мусить рахуватись з тим, що госп. самовистарчальність — неможлива і що капіталів вона з закордону не дістане (Франція дає політичні позички, Англія — кольонія, Америка не має довіря до Европи). Тому мусить Польща звернути увагу на те, що не потребує закордонних капіталів, а саме на публичні роботи. Ґлівіц радить зосередити господарський провід в одній особі, створити одно „Міністерство господарки" на місце 4-ох з диктаторськими повновластями. Польщі потрібна господарська диктатура, так, як була в армії і в закордонній політиці диктатура маршала Пілсудського.

ПРОФ. КАРО І НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШОСТИ. З ПРИВОДУ ЮВИЛЕЮ.

Однодумці, прихильники й учні д-ра Юлія Каро, 71 літнього професора суспільної економії на львівській політехніці, святкують тепер 45-ліття його наукової праці. Проф. Ю. Каро є одним із найвизначніших сучасних польських економістів. Він — відомий автор багатьох наукових творів, президент Поль. Економічного Т-ва у Львові, тощо. Перенятий **доктриною солідаризму,** промощує він їй шлях у Польщі словом і письмом та, як послідовний представник цього напрямку, ювилят мав сміливість висловлювати думки також мало популярні у польській дійсности. Маємо на думці його статтю в урядовому журналі „Пшемисл і Гандель" (тепер „Польска Ґосподарча") з 1. грудня 1928 р. п. н. „Майбутні шляхи нашої господарської і суспільної політики". Ми її у свій час зреферували широко на сторінках „Діла" („Активізація білянсу Польщі і питання соціяльне та національне", ч. 5 з 1929 р.). Проф. Каро рекомендував у цій статті польському урядові поважно взятись не тільки до розвязки соціяльного питання, але теж і **національного питання** в усій його ширині. Підходячи до цього з господарського боку, автор підкреслив конечність заінтересувати національні меншини у державних інтересах, **витворити атмосферу солідарности всіх народів,** які мешкають у Польщі, а через те конечність зміни політики у відношенні до національних меншин. Він домагався признання їм **широкої автономії** в культурній царині, щоправда поступнево, „в міру зросту могутности і добробуту держави" та під умовою, що автономія не виключає відосередних, небезпечних для Польщі прямувань.

Звичайно — навіть ці скромні уступки проф. Каро в користь нац. меншин залишились у сфері теоретичних бажань. Та до них вертаємося думками з нагоди ювилею цього вченого.

Світова хроніка.

НА ВАЛЮТОВОМУ ФРОНТІ. — СТАБІЛІЗАЦІЯ У БЛУДНОМУ КОЛЕСІ.

Останній тиждень замітний деяким успокоєнням на валютовому ринку. Урядова криза у Франції закінчилась щасливіше, ніж це передбачували за кордоном і міжнародній спекуляції усунувся дещо ґрунт зпід ніг, не прийшло до політичного хаосу, в якому ця спекуляція найкраще працює. Також у Швайцарії після відомого всенароднього голосування над т. зв. „кризовою ініціятивою" замітне успокоєння. Щоправда меншість (426 „за" на 892 голосуючих) таки поважна і з нею доведеться урядові рахувати.

Як бачимо — минулий тиждень міг радше ослабити, ніж міцнити надії тих, що чекають на дуже скоре заломання французького і швайцарського франка. Минулий тиждень не причинився також нічим до збільшення надій на скору стабілізацію валют. Справа стабілізації все ще в блудному колесі і нема такої сильної руки, що вміла би це колесо зупинити.

В. Н-вич

Проєкт закону про вибір президента.

ВАРШАВА, 19. 6 ПАТ. Вчора радила соймова конституційна комісія над проектом закону про вибір президента. Засади проекту обговорив у довшій промові віцемарш. Цар кажучи, що основні засади вибору президента Польщі містить конституція. І так на основі постанов конституції нового президента вибиратимуть 15 днів перед закінченням урядування президента, що відходить. З цією метою законодатні установи, себто сойм і сенат вибирають кожна зокрема електорів на три дні перед зборами електорів. Найпізніше на 22 дні перед своїм відходом президент видає розпорядок про збори електорів.

ВИБІР ЕЛЄКТОРІВ.

Електорів вибирає окремо сойм і сенат голосуючи на листи. Листу з кандидатами на електорів може зголосити 8 послів, або сенаторів. Якщо зголосилиб тільки одну листу з 50 електорами у соймі і 25 у сенаті — тоді не буде вибору і вибраними вважають зголошених кандидатів. До вибору електорів не дійде теж тоді, коли зголосять дві або більше лист, які обійматимуть тільки 50 електорів зі сойму і 25 електорів зі сенату. Голосування відбувається на випадок зголошення більшого числа кандидатів на електорів. Кожний посол або сенатор може віддати один голос на одну листу.

ВИБІР ПРЕЗИДЕНТА.

Електори складають обіт такого змісту: „Святочно прирікаю і заручую словом чести, що при виборі президента матиму на увазі тільки добро польської держави“.

На зборах електорів ніхто не може бути присутній крім електорів. Загальне число електорів 80 осіб. Найменше 8 електорів може зголосити одного кандидата на президента. Таким чином може бути найбільше 10 кандидатів. Президентом стає той кандидат, який дістав безоглядну більшість голосів. Якщо ніодин кандидат не дістав безоглядної більшости голосів, тоді голосування йде далі. Одночасно поступнево скреслюють тих кандидатів, які дістали найменшу кількість голосів аж до хвилини, коли залишиться вже тільки двох кандидатів. Якщоб оба кандидати дістали рівну кількість голосів, рішає жеребок.

Про вислід виборів повідомляє президента провідник зборів електорів. Вибраного кандидата на президента повідомляє премієр ради міністрів. Якщо вибраний кандидат до трьох днів не прийме вибору, премієр ради міністрів повідомить провідника зборів електорів, який скликує вдруге збори електорів. Якщо останній президент не визначить другого кандидата на президента, тоді премієр ради міністрів проголошує негайно кандидата зборів електорів вибраним президентом.

Одначе, коли президент скористає зі свого права і вкаже другого кандидата, відбувається загальне голосування. Право голосування мають усі громадяни, які вибирають послів до сойму і скінчили 24 років. Виборці дістають леґітимації з купоном і можуть голосувати в якімнебудь районі. Якщо підчас війни опорожниться місце президента, тоді його наслідник негайно перебирає уряд президента і виконує аж до часу, що його передбачує конституція після підписання миру.

До проекту закону опозиційні посли зголосили цілу низку закидів. Їм відповідав референт віцемарш. Цар і після того закінчилась дискусія над проектом закону про вибір президента.

Внески до проєкту виборчої ординації до сенату.

Перед закінченням нарад конституційної комісії представник Української Парляментарної Репрезентації пос. д-р Ст. Біляк забрав слово у справі проекту закону про виборчу ординацію до сенату. Воєвідські виборчі колеґії і районові збори так складені, що буде тяжко, щоб знайшлося стільки українців, які могли би вибрати сенатора. Одначе навіть при цім проекті при невеликих поправках можна булоб направити цю несправедливість супроти українців. Нашим бажанням булоб, щоб можна було змінити цілу конструкцію і тому зголосили ми відповідний внесок з основними змінами. Покищо запропонував такі поправки до першої статті: Число сенаторів збільшується до трьох і щоб тернопільському та станиславівському воєвідству додано по одному сенаторові. Згадані воєвідства мають по два мандати, населення цих воєвідств домагається приділу трьох мандатів. Третій мандат залишаю до диспозиції президента з тим, щоб президент, покликуючи сенаторів, взяв під увагу теж представників непольського населення. Таким чином загальне число сенаторів сягалоб до 99, а не 96, як це передбачує проект.

До другої статті запропонував поправку, щоб право вибору признали всім матуристам. До третьої статті запропонував поправку такого змісту, щоб українці, які працюють у кооперації і т-ві „Сільський Господар“ мали право висилати своїх представників до виборчих колеґій. Радить поширити представництво територіяльної самоуправи теж на членів громадських рад. До цієї статті пос. Біляк зголосив ще новий уступ, щоб право вибору признати священикам усіх признаних віроісповідань. — Пос. Черніцький (люд.): Священик до церкви, посол до політики.

Уже найвищий час, — кінчить пос. Біляк — щоб українцям не пригадували, що в 1919. р. програли і є переможені. Пос. Ст. Стронський (енд.): Ви забудьте, то і ми забудемо!

Ми щиро бажаємо того, щоб про це вже забути. Якщо нині рішальні чинники змагатимуть до того, щоб зліквідувати антаґонізм, то не треба нам цього постійно пригадувати. Комісія повинна зазначити, що не вважає менше гідними тих українців, які в переломових хвилинах сповнили свій національний обовязок. Запропонував, щоб право вибирати сенаторів мали ті українці, які мають українські військові відзначення. Пригадує, що сойм рішив признати ренту тим інвалідам, які були в українськім війську. Тут йде про ґарантовану конституцією засаду рівности. Висловом цієї рівности буде признання рівного права кожному громадянинові без огляду на національність.

Пос. Хруцький зголосив поправку, щоб виборча ординація до сенату мала таку саму конструкцію, як виборча ординація до сойму. Тоді виборчі воєвідські колеґії моглиб тільки устійнювати листу кандидатів на сенаторів, а загал громадян вибирав би цих сенаторів.

На цьому закінчилось засідання.

Відкинули поправки до виб. ординації

ВАРШАВА. 19. 6. ПАТ. Нині відбулось голосування соймової конституційної комісії над зголошеними поправками до проекту виборчої ординації до сойму і до сенату. Комісія приняла оба проекти тільки з поправками референта пос. Подоського, поправки опозиційних послів відкинула.

Опісля комісія відкинула теж усі поправки до проекту закону про вибір президента.

Пос. *С. Хруцький* іменем Української Парляментарної Репрезентації, пос. Свйонтковський (ППС) і пос. Римар (енд.) зголосили, що поправки до проекту виборчої ординації до сойму і сенату зголосять на пленарнім засіданні сойму як внески меншости.

Пленарне засідання сойму відбудеться у вівторок 25. червня ц. р. в год. 10-ій рано.

—o—

Атентат на японського мін. війни.

ШАНГАЙ, 19. 6. ПАТ. Китайська преса пише, що підчас подорожі японського міністра війни ґен. Гаяші до Манджу-Ко намагались виконати атентат. З цього приводу арештували 20 осіб.

З Чен-Те повідомляють, що там розстріляли 8 китайців на основі присуду полевого суду за вбивство полковника японської поліції Мацуката.

Сутички в Чагарі і Джеголі.

МУКДЕН, ПАТ. Начальна команда японської армії у Кван-Тун оголосила такий комунікат:

Упродовж останніх 72 годин на кордоні провінції Чагар і Джеголь дійшло до численних сутичок. Вояки китайської прикордонної сторожі стріляли зі скорострілів без ніякої причини. Ґен. Сун відкинув усі осторогн японців, щоб китайські війська відсунути від кордону. Тому начальна команда мусіла вислати японські війська до провінції Чагар. Шеф штабу квантунської армії ґен. Ітаґакі повідомив уряд Манджу-Ко, що японська команда бере на себе охорону провінції Джеголь і Чагар. У цій останній провінції будуть тільки японські війська.

—o—

Китай сповнив домагання Японії.

ПЕКІН, ПАТ. У північнім Китаю настав спокій, прикордонні сутички в Чагар припинені тому, що Китай приняв японські домагання. На успокоєння вплинув виїзд з Тієн-Сіну японської залоги 2.400 вояків і вістка, що домагання Японії підпишуть у Нанкіні. Покищо японські літаки літають над провінцією Чагар і обсервують рухи китайських військ.

Троцький на лікуванні в Норвеґії.

ОСЛЬО, ПАТ. Приїзд Троцького до Норвеґії держать у великій тайні. Троцький з жінкою негайно відїхав зі стації в Осльо до Телефос до санаторії для сухітників. Його побут у Норвеґії триватиме 6 місяців під умовиною, що не буде вести політичної діяльности.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До воєнного порту у Кільонії прийде дня 24. липня ц. р. два воєнні польські контрторпедовці в візитою.

— Дирекція поліції у Мінхені видала приказ, щоб дня 28. червня в роковини підписання версайського договору припинено всі танкові забави і прилюдні розривки.

— Плян робіт през. Рузвельта дасть працю 3.500.000 безробітним.

— Палата репрезентантів приняла закон, на основі якого в американській фльоті втратять працю 30.000 чужинців-моряків, головно еспанців, анґлійців і німців. Закон постановляє, що на американських кораблях можуть бути моряками тільки американські громадяни.

— У стейті Канзас 390 вязнів, які працювали в копальні вугля у Лянсінґ, забарикадувались у копальні на знак протесту проти лихого харчування. Одночасно придержали 10 сторожів як заручників. Вязні заявляють, що будуть боротися аж до останнього і вмруть разом зі заручниками. Вязнична сторожа здобула по завзятій боротьбі копальню.

— В Асумпціон палата послів ратифікувала одноголосно підписаний договір у Буенос Айрес у справі миру між Параґваєм і Болівією.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, I. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 24-?

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 18-30

— **Ямне біля Яремча,** дім Павлюка Михайла, кімнати з цілоденним удержанням, а також поодинокі снідання, обіди й вечері по умірковаиих цінах поручає **Володимира Зарицька.** 1765

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 21. червня в год. 19-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7, I. відчит д-ра Я. Малиса: Апендицит. 1760

— **Захоронкова семинарія Р. Ш.** Вступні іспити відбудуться в пятницю 21. червня ц. р. в 8. год. рано в дівочій школі ім. Шевченка при вул. Мохнацького 12, II. Дальші зголошення приймає референтура шкіл Р. Ш. у Львові, вул. Словацького 14. Другий речинець вступних іспитів визначиться пізніше. **Головна Управа Р. Ш.**

— **Дирекція державної школи повитух** у Львові (вул. Піярів 4) оголошує вписи на шк. рік 1935-6. Наука триває два роки. Вимагається: 7 кляс вселюдної школи, скінчених 18 літ і непереступлених 35 літ життя. Зголошувати подання до 31. липня ц. р. Першенство мають кандидатки, поручені громадами і повітовими виділами. Кандидатки зі Львова не приймаються. Наука безплатна.

— **Приїзд Б. Лепкого до Кремянця.** 1. ц. м. приїхав до Кремянця проф. д-р Богдан Лепкий, витаний оваційно місцевим українським громадянством. Нашого славного письменника запрошено прочитати реферат на академії, присвяченій гетьманові I. Мазепі, яка відбулася в Кремянці 2. ц. м.

— **Україніка.** Загребський щоденник „Обзор" з 14. червня ц. р. ч. 137 приніс фейлетон про смерть д-ра Андрія Чайковського п. з. „Смрт нестора украінскіг кніжевніка" (Смерть нестора українських письменників). Автор фейлетону д-р Іван Есіх.

— **Нові документи про Шевченка.** Біля Орска при гляданнях за золотом знайшли 13 документів, що відносяться до часу, коли Т. Шевченка держали в орській твердині як салдата (1847—1850 р.). Між документами є приказ міністерства внутрішніх справ: „держати Шевченка під дуже строгим наглядом, щоби від нього не виходили обурюючі й пашквільні твори". Документи передали до Києва до Постишева.

— **Що повинен кожний українець зробити підчас ферій.** Підчас ферій повинен кожний свідомий українець пропагувати вироби „Фортуни Нової", бо в розпродажі її солодощів дістає Р. Ш. відповідний відсоток. А чейже кожному українцеві повинно залежати на тому, щоб черговий шкільний рік розпочала Р. Ш. не з матеріяльними клопотами, тільки з якнайбільшою готівкою, що покриє необхідні перші видатки.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 164991. 10.000 зол. на ч. 122930. 5.000 зол. на ч. 44781 19696. 2.000 зол. на ч. 87834 121780 170126. 1.000 зол. на ч. 63711 82540 84440 280 21735 64379 117156. 500 зол. на ч. 63180 167458 182876 32648. 400 зол. на ч. 18155 55597 79922 184756 50501 54221 78071 130241 131895 157129 162286.

— **Філія „Просвіти" в Ярославі** відсвяткує в четвер, 27. ц. м. 25-літний ювилей свого істнування. Після богослуження в Соборній церкві при співі просвітянських хорів (поч. 9.30) відбудеться в залі „Яд Харузім" просвітянська академія з промовою голови матірного Т-ва, проф. д-ра Івана Брика та привітами. Від год. 14 в салях „Родини" (Церковна 4) комерс (спільний обід).

— **Львівська хроніка.** Апеляційний суд припинив ексмісію залізничих емеритів із домів при вул. Городецькій, побудованих емеритальним фондом залізничників. — За комуністичну діяльність засуджено Саломона Шпандорфера на пять літ вязниці. — Ізидор Бас, торговець дробом при вул. Полтвяній, вдарив каменичного сторожа Василя Савку так сильно залізом по голові, що той втратив свідомість і перевезений до шпиталю помер. — Із хати Ст. Сідорського при вул. Янівській 35. злодії вкрали гардеробу й білля вартости 610 зол. — Суд засудив студента політехніки Льва Плющінського за 100 зол. кари або 20 днів арешту за це, що в салі політехнічної лябораторії подер портрет марш. Пілсудського. Не засудили Плющінського на вищу кару тому, що свідки не потвердили, начеб він оплював і потоптав портрет. — Пекар Іван Болух повідомив поліцію, що його візник Михайло Саган украв 442 зол.

— **Арештування у звязку з ушкодженням лінотипів.** Як відомо до друкарні санаційного тепер „Курера Львовского" вломилися недавно якісь люди та забрали деякі складові частини лінотипів. Видавництво „Курера Львовського" розписало було нагороду 300 зол. за зловлення або вказання винуватців вломy до друкарні. Тепер під повищим закидом арештували студента університету Лешка Бобовського. який свого часу працював в експедиції „Куріера Львовского", а потім його відправили. Бобовського разом із річевим доказом віддали до розпорядження слідчого судді.

— **Присуд у розправі за надужиття.** У середу закінчилася розправа проти службовців щирецького суду, обвинувачених у касових надужиттях. Всіх обвинувачених засудили. Старший судовий секретар Колодзей за надужиття в рр. 1924 до 1933 дістав чотири роки вязниці, Михайло Вовк, бувший адюнкт городського суду в Щирці півтретя року, а бувша судова практикантка Марія Харак півтора року вязниці.

— **Присуд на війта дефравданта.** В Коломиї відбулася розправа проти Петра Антоновича, війта громади Годи за спроневірення 1.333 зол. на шкоду громади. Антоновича засуджено на рік вязниці з припиненням виконання кари на 5 літ під умовиною, що зверне громаді гроші до двох літ. Одночасно позбавлено його громадянських прав на 3 роки.

— **Пожежі.** В селі Дмитрі пов. Львів вибухла грізна пожежа в загороді Стан. Бабяка. При сильному вітрі вогонь перекинувся на сусідні будинки і в короткому часі згоріло 30 домів. Причиною пожежі була необережність з вогнем. — В Запитові пов. Львів згоріли два будинки. Вогонь був підложений.

— **Хитрун.** В Торговиці пов. Товмач згоріла загорода господаря Теодора Ценявського. На другий день він зголосився на поліції і предложив картку в українській мові, знайдену, мовляв, на подвірі, такого змісту: „Ти погорів за те, що держиш у хаті ворога українського народу, який забрав наш край". Ценявський пояснив, що ці слова торкаються образу одного державного достойника. За кілька днів одержали управитель школи, солтис і підсолтис картки з погрозами підпалу за те, що є льояльними громадянами. Підчас поліційного доходження Ценявський поводився так загадочно, що підозріння щодо авторства карток звернулося проти нього. При енергійних допитах Ценявський признався не тільки до авторства карток, але й до того, що то він сам підпалив свою загороду, щоби дістати асекураційну премію. Його арештовано.

— **Краєва хроніка.** На залізничому шляху Коломия-Станиславів сільські пастушки наклали зі сваволі на шинах купу каміння, на яку наїхала дрезина. На щастя обійшлось без трагічних наслідків. — В Добрівлянах пов. Заліщики Іван Олійник зарізав свого 5-літнього синка з жалю до матери, що обіцяла йому ціле господарство і не додержала слова. — Коломийський суд засудив палестинського громадянина Еля Шульмана на 3185 зол. кари за перепачковування шовкової жіночої ґардероби. — Станиславівський суд засудив цигана Християна Жучка на рік вязниці за знахорство та переведження жінкам недозволеної операції. — У Пасічній та Татарові були пожежі ліса. Шкода невелика. — В Рунгурах біля Печеніжина три гуцули, Іван, Федь і Юра Прокопи побили тяжко ціпами Михайла Уддудяка, так що він незабаром помер. Душогубів арештовано. — До львівського шпиталю привезено з Городка Яг. 34-літну Іру Ляйхманову, жінку купця, яка посварившись з чоловіком, обляла себе денатуратом і підпалила. Нещасна вмерла. — На залізничому шляху Ходорів-Рогатин біля стації Потік-Черче найшли камінну брилу, що впала з дорогового віядукту. Слідство виявило, що камінь упав із воза, який віз каміння. — Над Рогатином перейшла хуртовина зі зливою та заподіяла великі шкоди, позривала дахи з домів, багато дерев вирвала з корінням. — Почтового службовця в Долині, Малярського, припинили в урядуванні за обкрадання американських листів. — Суд у Станиславові засудив купця Мойс. Шехтера-Бльомка на два роки вязниці за підпал крамниці задля одержання асекураційної премії. — У Калібній біля Калуша грім убив селянина Савчука, який підчас бурі сховався був під дерево.

— **Крівавий грабунок у потязі.** У вагоні особового потягу, що приїхав перед двома тижнями зі Станиславова, знайшли на головному двірці у Львові пасажира з розбитим черепом. Біля нього лежав на лавці великий камінь. Стверджено, що пасажиром був Йосиф Єзьолович, залізничий урядовець з Бидгощі, який провів відпустку в Татарові, одначе з причини нарушення мозку він утратив свідомість і не міг дати ніякого вияснення. Тимчасом поліція викрила, що критичного дня на стації Ходорів вискочив з цього потягу якийсь чоловік і втік. Дальше викрито, що до судової вязниці зголосився 27-літний Роман Ластовецький, родом з Ворохти, щоби відсидіти три тижні за якусь провину. Вязня зконфронтовано з побитим Єзьоловичем, який справді пізнав у ньому чоловіка, що перед Ходоровом увійшов був до його переділу, де нікого більше не було, і вдарив його каменем по голові, заломлюючи череп. Притиснений до стіни, Ластовецький признався тепер, що зрабував своїй жертві 5 зол. готівкою, срібний годинник, сцизорик, вічне перо і стягнув з пальця золотий перстень. Злочинець пробував опісля відобрати собі в арешті життя, але вязнична сторожа до цього не допустила.

— **Загадочне самогубство.** В Кремянці повісився 10. ц. м. 75-літний емерит Шайдицький, б. професор холмської духовної семинарії. Причина самогубства невідома.

— **Бувш. посол обвинувачений в ошуканствах.** Перед варшавським карним судом почалася розправа проти бувшого соймового посла та бувшого голови неіснуючого вже антисемітського „Роввою" Димовського. Акт обвинувачення закидає Димовському сфальшування векселя на 50 зол. та виставлення чека без покриття на 23 зол.

— **Стежні листи за видавцями-шантажистами.** Прокуратория у Варшаві веде слідство проти пресових шантажистів, які закинули свої сітки майже у всіх містах Польщі. Якийсь Рапапорт заявлявся у фірмах і заявляв, що начальний редактор часопису „Кшик" у Львові та його приятель Йосиф Менкес мають матеріял, який торкається даної фірми. За недрукування „матеріялу" фірма мусіла оплачуватися. Коли яка фірма не хотіла заплатити, містили на неї напастливу статтю. Одна така справа опинилася у львівському суді. Так натягнуло ошуканче видавництво кільканацять фірм. За обома ошуканцями Менкесом і Рапапортом влада розіслала стежні листи.

— **Трагічна пригода спортовців.** Мячева дружина Макабі з Холму верталася автобусом зі змагань у Люблині. За Ястковом автобус перевернувся в рів і всі члени дружини тяжко потовклися. Їх перевезено до люблинського шпиталю, де один із них помер.

— **Всюди бурі та громи.** Над Любартовом і околицею перебігла мин. неділі вечором сильна буря з градом і зливою. Вихор поперевертав будинки, дерева та телеграфічні стовпи. Засіви знищило на 70 прц. — Жертвою бурі з хмаролoмом стала теж Виленщина. Цілі ліси поклало покотом, як траву. — Катастрофальні бурі були в північній Італії. Під Бресчією грім ударив у череду і вбив 12 коров, кілька кіз і свиню.

— **Смерть від копаного мяча.** На спортовому грищі в Бобрівнику біля Сосновця підчас мечу копаного мяча воротар Станислав Тоболік, ударений мячем у груди, упав і незабаром помер. Всяка лікарська поміч була безуспішна.

— **Ріжні вістки.** В часі німецьких маневрів біля Реґенсбурґа погибло від соняшного удару пять вояків. — В місцевости Матаро в провінції Барцельони скажений пес покусав 23 особи, з яких 13 померли. — На самоходових перегонах у Чехословаччині на віддаль 1000 км. шофер Турек віхав на дерево і розбив самохід на дрізки, причому сам тяжко потовкся. — Над Москвою скочило щасливо з сегкопадами

шістьох студенток з висоти 6.700 метрів, бючи світовий рекорд студентки Фйодорової 6.350. — Населення Льондону зросло від 1885 р. вдвоє й начисляє тепер 8 міл. осіб. — Французька летунка Марізі Гільш побила дотеперішній рекорд висоти для жінок, осягнувши літаком висоту 11.800 метрів.

З МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ.

ПОПИС В МУЗИЧНОМУ ІНСТИТУТІ ІМ. ЛИСЕНКА.

Вищий Муз. Інст. ім. Лисенка дає перегляд цілорічної своєї муз. праці в пописах. Вівторок 18. VI. в год. 5. попол. виступили наші найменші, у середу і пятницю (19. і 21. VI.) найвищі роки і концертовий курс. (І. акт опери „Фавст" Ґунода.).

17. цього місяця відбувся перший попис, на якому пописувались учні середніх і вищих років. З фортепіянових кляс грали елєви професорів: В. Барвінського, Г. Левицької, Н. Нижанківського, Р. Савицького, Д. Старосольської і Т. Шухевича. Із скрипкової кляси учні Е. Перфецького, О. Москвичева і К. Гладилович. Спів репрезентувала кляса співу проф. М. Сокіл. З приємністю можна ствердити, що рівень попису був мистецький, високий. Програма тревала тільки дві години. Дібрали її ріжномаітно. Слідно, що професори ставляться з любовю до своїх учнів і присвячують їм чимало часу і поза приписаними годинами науки. Деякі з виконавців вибивались своєю зрілістю гри понад пересічність і грали справді концертово.

М. Н.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „Я ЗБІГЛЕЦЬ".

Фільма ця дивує нас своєю жорстокістю і безпросвітністю. Серед американських — вона рідка тією своєю рисою і дуже зближена до тих совітських, де змальоване знущання царського уряду над революціонерами, часто, людьми зовсім непричасними до революційного руху. Ще більше дивує нас тенденція всієї фільми — як Америка могла пустити її у світ. Якщо вірити тому, що бачимо, то на американських каторгах панують досі звичаї передцивілізаційної доби; там не тільки карають людей за їх злочини, але знущаються над ними з садистичною насолодою. А як дивитись на такий факт, що уряд одного із стейтів дає святочну обітницю урядові другого стейту і шанованому там громадянинові, щоб тієї обітниці свідомо не дотримати і помститись на своєму давному вязневі за те, що він поділився у пресі враженнями з пекла каторжан?

Дві втечі невинного втікача хвилюють. Глядач мусить мати сильні нерви, щоб стежити за всіма образами. Головний актор Павло Муні — творить сильний трагічний тип.

КІНО АТЛЯНТІК: „НАШІ ХЛОПЦІ МОРЯКИ".

Апотеоза хоробрости американських моряків. Для нас не завсіди зрозуміла, бо найбільше місця займає завзятуща ненависть двох суперників, що самі собі шукали „зачіпки" і посварились за звичайну дурницю. Коли у гру починає тут входити дівчина, ця ненависть ще змінюється. Деякі сцени конфлікту визначаються своєрідним вояцьким гумором, з яким нерозлільно звязана військова бруталькість. Фільма проводить думку, що у хвилинах, коли загрожене людське життя — у справжньому моряку бере верх щляхетна риса хоробрости. Фільма дуже пересічна на тему багато разів оброблювану.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ДУХ СВОБОДИ.

Оповістка в часописі:

„Взиваємо всіх наших членів узяти участь у похоронах бл. п. Совонта Миленького"...

Хтось подумав:

„І певно ніхто не прийшов!"...

Отже ні. Хто з членів мав час, кожний послухав візвання.

Друга оповістка: „Завтра піде похід на площу „Сокола-Батька". Просимо всіх громадян збиратися коло Святого Юра, звідки вулицями".. і т. д.

Хтось подумав: „І певно було мало людей".

Ні. Людей було більше як аранжери сподівалися.

Але..

— В першім випадку (Совонта Миленького) члени товариства прийшли щоправда на похорони, але ні в гадці їм було станути разом. Голова і два три виділові станули при купі, кілька членів і виділових розсіялись між іншими учасниками, а решта станула оподалік на тротуарі.

В другім випадку (походу на площу) було дуже багато людей, але: 1) не всі зібралися в назначенім місці і в назначеній годині, 2) ті, що зібралися — не слухали впорядчиків, 3) ті, що слухали — стидалися за мізерний вигляд походу. На загал пішло на площу 10 тисяч людей, стануло до походу 500, по дорозі долучилося 500, а решта...

— Прошу панів ставати в чвірки!

— Дякуємо. Там страшний порох. Тротуаром ліпше.

І йшли тротуаром аж до кінця Стрийської, а як не стало тротуару, то стежками.

Були в нас недавно Зелені Свята і були традиційні походи на цвинтарі.

Серединою вулиці в порядку одна пята людей, по боках чередою — чотири пяті.

Трохи в тім хитрунства: коли щось до чогось — шмиг у бічну вулицю. Але більше в тім нашого рідного, давного і невикоріненого отаманства. Глянеш на похід і ціла історія народу стає перед очима.

Чиж княжі походи за татар виглядали інакше?! Одна пята йшла в поході — чотири пяті навіть не боком, а тільки приглядалося.

А козацькі повстання, а Полтава, а Визвольна Війна!...

А наше село на рідних чорноземах! Іпле військо „довчок невеличок", а з боку гурми „обсерваторів" з обрізками під полою. Мовляв „не знать ще чия візьме".

А наша слотлива повоєнщина... Чиж не йдемо тільки частинно серединою в поході, а решта... тротуаром. Цілі ґрупи, ба цілі партії тротуаром ходять.

Біда тільки, що в історії, не так, як у поході на площу: тротуаром не зайде до цілі.

Зате як приємно не вязатися ніякими законами. Що хочеш — то й робиш.

Наприклад у поході на Зелені Свята:

Йдеш серединою вулиці — тримай порядок, менше говори, про папіроса ні гадки.

А з боку! Хочеш ідеш — хочеш пристанеш, висохло в горлі — содова вода, скучно — папірос. Не потребуєш іти заулками, а перетинаєш дорогу і знов ти разом з походом, хоч далі з боку. Вигода аж любо. Ніхто тобі не наказує — хіба твоє власне тисячлітнє „я".

Воно, те „я", свободолюбне як ніяке інше на світі. Колиб трохи менше — давно малоб.. свободу.

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

ДВІ КОРОВИ ПОЧЕСНИМИ ГОСТЯМИ.

Недавно відбувся в Новім Йорку дійсно оригінальний бенкет. Брали в ньому участь дві корови, які відбули подорож на південний бігун разом з експедицією Бирда. Називаються вони „Ледова гора" і „Майдлі" і були вірними приятелями експедиції. Засобляли вони членів виправи у свіже молоко. При бенкеті, який давав Ґерзей Кентл у честь Бирда були присутні теж корови, яким дали свіжу траву і свіжу воду.

УНІВЕРСИТЕТ ВЛОМНИКІВ.

Праська поліція викрила недавно дивну наукову установу, де заарештувала професорів і учнів. Касовий вломник Карло Ченик заснував „злодійський університет" на передмісті Праги. Викладав не тільки теоретично, але робив з учнями і практичні екскурсії. Власник шкільного будинку Гавзер позичав цілий ряд інструментів, призначених для вломників учням цього університету. Заарештовано окрім Ченика і Гавзера ще Семберу. За учнями-злодіями шукає поліція. Професори й учні робили напади на один банк і крамницю з радіовим приладдям. Вкрали 15.000 чеських корон.

Дописи.

ПЕРЕМИЩИНА.

Будова нового читальняного дому в Пралківцях. Дня 9. ц. м. відбулось у Пралківцях під Перемишлем посвячення угольного каменя під будову нового читальняного дому. Поставлений перед війною читальняний дім показався за малим, а деякі його частини збутвіли. І спромоглися наші громадяни в Пралківцях на місце старої, розібраної, на нову, більшу будівлю, в якій найде приміщення і крамниця. Торжественного посвячення угольного каменя довершив місцевий парох о. Дмитро Онишко з попереднім парохом Пралковець о. Гурою, який приїхав на це торжество зі своєю дружиною з теперішньої своєї парохії в Торках. Між запрошеними особами і установами з Перемишля, явився посол д-р Вол. Загайкевич, сердечно витаний місцевими громадянами. Після відповідного молебня промовив о. Гура, дальше гр. Дучинський, переповідаючи коротко історію будови старого і нового дому і згадуючи тих, що в цій праці положили найбільші заслуги. Опісля промовив посол д-р Загайкевич на тему, що ніяка праця марно не гине, що нові, кращі надбання є можливі, коли кожне покоління і кожна одиниця виконає свій обовязок. Відтак вложив посол Загайкевич і вмурував під угольний камінь святочну грамоту. Свято закінчив парох о. Онишко подякою для учасників свята і заохотою до дальшої праці.

СПОРТ.

„ЗАГРОЖЕНА ДІЛЯНКА НАШОГО СПОРТУ".

На цю тему відбудеться заходом „Молодої Громади" в порозумінні із Львівським Клюбом Ситківкарів, **дискусійний реферат п. інж. А. Палія, дня 22. ц. м. в год.** 19.30 в домівці „Молодої Громади" (Косцюшка 1а). Вступ на реферат вільний за запрошеннями. Після реферату відбудеться Дансінг в салях Народньої Гостинниці.

В неділю дня 23. ц. м. відбудуться на токах при вул. Супінського 21 показові ситківкові гри з поясненнями засад гри. Точну програму тих гор подамо завтра. Початок гор в год. 3-ій.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Олександер Цинкаловський: КНЯЖИЙ ГОРОД ВОЛОДИМИР. Львів 1935. Накладом фонду „Учітеся, брати мої!" ч. 2 (18). Стор. 112, ф. 8°.

Едвард Жарський: НАШІ ВОРОГИ ГАЛАПАСИ. Львів 1935. Накладом Т-ва „Просвіта". Стор. 64. ф. 8°.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА. ілюстрований часопис для всіх. Львів 15. червня 1935. Р. IV. Ч. 12. Зміст: Ярослав Кузьмів: Більше уваги дітворі в дошкільному віці. Марія Струтинська: Дім родини Чайковських у Бережанах. Захоронкова семинарія Р. Ш. Думки з приводу рідношкільних анкет. Меланія Нижанківська: Дитячі бібліотеки. Промислова школа оо. Студитів в Дорі. † Андрій Чайковський. Степан Конрад: Чеське шкільництво в краях Европи. Зацікавлений: Малий початок — велике діло. Перший Товариський Зїзд Абсольвентів Торговельної Школи Р. Ш. Українські діти в Бельгії. Виховання учителів у сучасній Німеччині. На які ще фахові школи слід звернути увагу. З життя Рідної Школи. Ріжні вісти.

ЖІНКА, двотижневик. Львів, 15. червня 1935. Р. I. Ч. 12. Зміст: М. Р.: Чотири колиски — одна домовина. Заклик Головного Виділу С. У. Х. К.: Чужі діти як свої. Іза Мишнецька: „Дністровичка". Марія Пеньковська: Софія Наліпинська-Бойчукова. Ганна Чикаленко: Одна жінка відроджує літературу. Марія Пастернакова: Страйк. Вакації разом чи окремо. При громадській роботі. М. Білякова: Районові наради. Ірина Домбчевська: Суспільна опіка над дитиною у Львові. І. Г-а: З відчитової салі. Жіночі одяги. Д-р Софія Парфанович: Важний закон для замужніх жінок. Наші будні. Конфітури. Всячина. Малий фейлетон.

КАМЕНЯРІ. Львів, травень 1935. Р. III. Ч. 5.

НОТИ.

Ярославенко: СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ на мішаний хор. Музична Накладня „Торбан" Львів. Ціна випуска 2 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 20. VI. год. 7·30 веч. „Фрайчайн доктор".

Пятниця, 21. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 20. VI. год. 7·30 веч. „Я вбю її".
Пятниця, 21. VI. Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".

АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"

АТЛЯНТИК: „Наші хлопці моряки" (комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохана!"

ҐРАЖИНА: „Мушу бути молодий".

КАСІНО: „Я збігдець" (Павло Муні).

КОЛІСЕЙ: „Котячий пазур", ревія „Роскішні дітваки".

КОПЕРНИК: „Марнотратний син".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенкенштайна" (Борис Карлов).

МІРАЖ: „Симфонія життя" й Бастер Кітон як „Професор у кабареті".

МУЗА: „І щож далі сіра людино?"

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Людина є грішна".

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Азбука кохання" з Динмою та Круковським.

СВІТ: „Кавалькада".

СОНЦЕ: Збещещена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Пані і шофер" та ревія Волінського.

УТІХА: „Останній отаман Анненков" ревія „Іды на схід".

ХИМЕРА: „Я довіряла тобі".

Закордонне радіо.

Четвер, 20. червня 1935.

Відень (506,8) 9·05 Орг. твори Реґера, 11·35 Велика Служба Божа г-моль Баха, 18·00 Шубертіяда (солісти, хор), 19·25 Арії (Бавм, тенор), 20·35 Довкола кохання, симф. концерт, 22·25 Суч. австр. музика, **Кошиці** (259,1) 13·45 Югосл. пісні, 17·55 Для Закарпаття (Діточий хор), **Прага** (470,2) 9·00 Сальон. квартет, 21·40 Концерт, **Париж** (1648) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, 20·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 14·15 Відень - Будапешт, розр. концерт, 19·20 Мандрівні пісні Дресля до слів Уланда, **Франкфурт** (251) 16·00 Пісні Шумана та Брамса (Шмідт-Карден барит.), **Кенігсвустергавзен** 14·00 Від другої до третьої вес. на світі, 17·40 Швайц. композитори, 20·10 Дівчата співають, **Кельн** (455,9) 9·15, 10·15 Інстр. й камер. музика, 16·00 Балади (сп., муз.), **Мінхен** (405,4) 12·00, 15·05 Концерт, **Будапешт** (550,5) 15·25 Діточі пісоньки, 18·30 II. дія з „Тангайзера", 22·00 Військ. орх., **Міляно** (221,2) 12·00, 17·05 Легка музика, 20·50 „Стабат Матер" Скарлятів, **Рим** (420,8) 13·40 Легка музика, 21·00 „Тутті ін маскера" оп. Педротія.

Пятниця, 21. червня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Жін. хор, 17·25 Пісні (В. Качмар, бас), 19·30 Симф. концерт, **Брно** (325,4) 19·25 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 11·35 Чеські нар. пісні, 21·05 Концерт, **Париж** (1648) 16·00 Камер. музика, 20·00 Давні твори на віольончелю, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 17·00 Вес. пополудне, 20·45 Орх. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·10 Діточі пісоньки, 20·45 У літній час, орх., **Кельн** (455,9) 12·00, 13·15 Дута орх., **Ляйпціг** (382,2) 16·00, 19·00 Нар. пісні (муз., сп.), 21·20 Орх. концерт творів Баха, **Мінхен** (405,4) 15·40 Спів, 22·30 Бетовенів вечір, **Будапешт** (550,5) 12·05 Пісоньки, циг. орх., 18·10 Танк. музика, 20·50 Хор, **Міляно** (221,2) 11·30 Популярна музика, 17·05, 22·00 Концерт, **Рим** (420,8) 13·20 Легка музика, 21·30 Орг. ресітаeasy.

Львівське радіо.

Четвер, 20. червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 8·50 Муз. з гр. пл.; у перерві ок. 9·15 Поранний денник, 9·50 Спорт.-туристичн. гутірка, 10·00 Музика з гр. пл., 10·30 Фейл.: У Рудницькій пущі, 10·45 Боже Тіло в Ловічі, 12·15 Муз. поранок, спів; у перерві ок. 13·00 Авд. фрагмент, 14·00 Музика з гр. пл., 15·00 Гебрайський театр, 15·10 Кончіта Велескез із гр. пл., 15·35 Музика з гр. пл., 16·00 Для дітей: Про сп., що писав байки, 16·15 Форт. ресіталь, 16·50 „Чорний наріц" (варш. образець) М. Куницевичевої, 17·00 Концерт, 18·00 Про книжку Незабітовського: Польські ссавці, 18·10 Хвилина поезії „Тиші, ах тиші" К. Завістовської, 18·30 Берегами Пруту до Говерлі, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Моцартова хвилина з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Музика з гр. пл., 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Симф. концерт, 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та сучасної Польщі, 21·00 Третя Остробрамська літанія з муз. Монюшка (сп., орх.), 21·30 Театр Уяви „Кейстутові похорони" В. Гулевича, муз. Шелиговського, 22·00 Фраґм міжнар. ситк. метчу Польща — Японія, 22·20 Мала орхестра.

Пятниця, 21. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Концерт; у перерві ок. 13·00 Хвилинка для жінок, 13·30 З ринку праці, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Ліст із гр. пл., 16·00 Як відживлятися в літі, 16·15 Авд. для хорих, концерт, 16·35 Гутірка для хорих, 16·50 „Лайдак" оп. Ст. Пйолун-Ношковського, 17·00 Концерт камер. музики, 17·30 Концерт орх., 18·00 Підміське літнище, 18·15 Вся Польща співає, 18·30 Листи та програми, 18·40 Сусп. хвилина красап. т-ва, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Твори на віольончелю, 19·50 Літер. нарис: Гутірка з Лехонем, 20·00 Фейл.. Пять хвилин перед авдицією, 20·10 Із творчости Лук. Марчевського (муз., сп.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Симф. концерт, 22·00, 22·05 Спорт. вістки, 22·10, 23·05 Серенади з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінґи 26·00—26·20, австр. шілінґи 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло й молоко не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 19. червня ц. р. кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 л. сметани		0·60 зол.
1 к. яєць		2·45 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 19. VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·00 зол.
Мол. однор. кури I. кл.	„	0·90 „
Старі кури „	„	0·80 „
Пантарки „	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОГОЛОШЕННЯ.

Мешкання 2 і 3 покоєві з повним комфортом і льокаль на крамницю при вул. Потоцького 108 до винайму від 1. липня. Відомість у дозорця. 1762 1—2

За 1 золотий переробляємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1745 4—6

фортепіяни, піяніна світових виробней на складі, Марецький, Баторія 7. 1698 7—13

Мурований дім на горішнім Личакові на продаж. Інформації в Адміністрації. 1755 2—2

Сикстуська 14. Комфортове мешкання 3, 4, 5 покоїв — бюра, робітні, варстати, 4 покої — великий льокаль на фабрику до винайму. 27/56

Годинникар - українець направляє ріжнородні годинники і біжутерію. — Львів, Домініканська 7, — бічна Ринок. 1763 1—2

Вічні пера направляє „Прецизія" Ринок 29, Рутовського 12. 1679 7—20

Гарна, сонячна, неумебльована кімната дешево до винайму. — Улиі Люблинської 21., Вербинська. 1759 1—3

Винайму покій і кухню для емерита за місячним комірним. Коць, Львів 23, вул. Штарка 9. 1767 1—1

Адвокатський аплікант з правом субституції шукає місця. Ласкаві зголошення: М-р Володимир Постригач, Тернопіль, Котляревського 5. 1769 1—3

Двопокойове мешкання з лазничкою шукаю в околиці Юра. — Адреса на „Діло" для „Ш."

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Вирібня музичних інструментів
Фр. Нєвчик
Львів, вул. Городецька ч. 2 Б. — Телефон 225-76
поручає всілякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкуренційних цінах.
Цінники на бажання. 41/91 8—20

УВАГА. — За 50 сот. направа слухальців, даю новий шнур, магнетизую і регулюю. **„Radjodźwiek"** ЛЬВІВ, КРАСІЦКИХ 17. 1722 4—10

Відновляємо від 1-го липня ц. р.,
популярно літературно-науковий часопис, що давніше виходив у Варшаві

„НАШ СВІТ"

Рік видання V.

„НАШ СВІТ" — журнал для всіх — для міста й села, виходить 15. кожного місяця й містить повісти, оповідання, вірші, спогади, статті з ріжних ділянок знання, рецензії та книжки, новинки й т. ін.

ДОДАТОК: Бібліотека „Нашого Світу", яка виходить періодично: повісти, оповідання, спогади.

ПРЕМІЇ. Видавництво призначило дві премії — 20 і 10 зол. для тих Передплатників, які по виході ч. 1. „Нашого Світу", надішлють найцінніші поради щодо дальшого видавання його.

ПЕРЕДПЛАТА: на 3 місяці (від 1. липня) 1 зол. на 6 місяців (до кінця року) — 2 зол. Оказове число „Наш Світ" — 35 сотиків. Кожний том бібліотеки „Нашого Світу" для передплатників 40 сот. (за 1 том згори, разом з передплатою на часопис.

Надіємося, що всі наші колишні Вп. Передплатники й Читачі негайно передплатять „Наш Світ".

Адреса:
„Наш Світ", Луцьк Ягайлонська 31.
Редактор-видавець В. Островський.

Конкурс на посади агрономів.

1) **Філія „Сільського Господаря" в Зборові** прийме з днем 1. липня ц. р. повітового агронома, спеціяліста у ділянці годівлі й молочної господарки. — Вимагана кількалітня практика. Платня після умови.

2) **Філія „Сільського Господаря" в Самборі** прийме від 1. липня ц. р. повітового агронома. Платня після умови.

Подання в обох випадках вносити через Головне Т-во „Сільський Господар" у Львові, Ринок 10. 1768

Виказ жертв

на українських воєнних вдів і сиріт за міс. лютий — травня 1935.

Камінка Стр.: Чит. Просв. зб. 1·77, Філія С. У. зб. в місті 41·82, А. Маренич Добротвір 5, В. Куровський Дернів 0·62, О. Брезіцька Явениця 5·13, Л. Поясківна Лани 2·61, І. Яськів Спас 7·90, Деревляни 10, Бодівський Батятичі 4·40, Малиновський Стрептів 4·05, філія С. У. Буськ зб. в місті 23·04, Рабокути 5, Гуминська 0·64, Журатин 1·99, Побужани 3·38, Полоничина 15, Кізлів 16·21, Чаниж 15·43 Кучче 3·65, Дідилів 9·20, Убиме 2·60, Стар. Милятин 8·52 і Новосілки 1, Д-р А. Колодинський 1, С. Кужіль Побужани 2, пар. ур. Убині 4·95, Грабова 2, о. М. Сивенький Дернів 10, І. Віханська Гуминська 2.

Коломия: ем. упр. шк. В. Лонич 2, ем. упр. шк. І. Савків 2, М. Мельникова зб. в місті 75·01, Ключів Мал. 1·02, Королівка 1·45, Сопів 2·85, Перерів 1·24, Шепарівці 2·02, Замулинці 1·85, Вербіж Ниж. 3·83, Княжидвір 4·68, Лісн. Хлібичин 3·84, Печеніжин Молодятин 4·17, Кидаче 0·70, Камінки Вел. 1·54, Княжидвір Баня 1·61, Ключів Вел. 1·52, Ліски 2, о. О. Волянський Соколівка 5, А. Шкондеюк 4·05, парох. ур. Березів Середн. 3, Воскресинці 2, Турка 4·66, Люча 2·04, о. М. Кейван Брустури 4, о. С. Михайлів Товмачик 10, С. Петрицька 10.

Копичинці: Філія С. У. зб. 93·65, о. С. Подляшецький Увисла 5, парох. ур. Кривеньке 18, Круж. С. У. Гусятин 7·65, В. Останчук Кривеньке 1.

Косів: В. Вальчикевич 2, М. Тимків Жабе 5, Д-р С. Савочко Пістинь 3, філія С. У. Кути 30, в місті 40·51. Старі Кути 13·58, Гюдів 14·80, Ферескуля 13·56, Білоберезка 2·70 і Кобаки 5.

Львів-місто: збірка під церквами 494·37, церква Богданівка 19·16, Марійська Дружина Пань Студ. зб. 7·98, Союзний Базар 20, Союз Укр. Влаcн. Реальностей 6, о. Д-р. Рудь 5, Д-р М. Панчишин 5, І. Знесінський 1. **Повіт:** А. Хомицький Бродки 4·52, Т. Дуфанець Вербіж 1·97, І. Царівна Винники 32·55, В. Бахор Вислобоки 0·90, пар. ур. Вовків 5, о. І. Сохоцький Гаї 5·18, Д. Гуль Германів 0·80, М. Дацко Глуханичі 2·45, І. Дропа і І. Щур Вел. Грибовичі 10·48, зб. в церкві 7·31, В. Мицько Дмитре 4·42, пар. ур. Дмитровичі 3·60, пар. ур. Добряни 3·50, М. Тикунь Жидятичі 9, Т. Гладун с. Гр. Журавники 3, І. Сеница Запитів 8·30, М. Мотник Зашків 11, І. Дзюбик Камепопіль 1·05, П. Ладика Кузиків 4·70, С. Карпяк Лісневичі 7·65, Тов-о Луг Малехів 10·10, о. В. Коноваленць 2, церква 2, В. Вавришин Милятичі 1 М, Курилас Містки 4·30, І. Сех Острів 1·35. М. Дембіцький Пикуловичі 5·04, пар. ур. 2, о. П. Пидипець Підбірці 11, О. Москва Підберізці 29·07, І. Верхівський Поляна 3, о. І. Березюк 5, Г. Дорош с. Мих. Попеляни 5·65, пар. ур. Ременів 8·50, М. Сущко 11·50, В. Алексевич Польська Ріона 5, О. Кучер Рудно 6·46, К. Загайкевич 3·60, проф. І. Левицький 0·50, М. Завидівський Сердиця 4·55, пар. ур. Сихів 2·06, М. Дулеба Льв. Сороки 3·37, О. Воробець Стронятин 6, П. Панкевич с. Март. Цеперів 4, П. Машталір і П. Дацко Черепин 4, пар. ур. Чижиків 5, П. Рибак Щирець 11·10, пар. ур. Нов. Яричів 6, громадяни 10·30, о. М. Земанський Ст. Яричів 6·25, К. Бугрин Яструбків 3.

(Далі буде).

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів
Новацкий, Пілсудського 17.
698 55—55

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.**	1·90 зол.	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.** (Окрема частина по зол 1·50)	4·50 „	0·50
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	1·50 „	0·30
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде: **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·80 „	0·15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безпутні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Кониський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.